

Vuosikertomus vuodelle 2024

Vuosi 2024 oli yhdistyksen kolmas täysi toimintavuosi. Järjestö jatkoi toimintaansa entiseen tapaan. Onnistuimme vakauttamaan taloutemme vuoden aikana, vaikka toimimme erittäin rajallisin resurssein. Päivitimme toimintamme ytimessä olevaa verkkosivustoa uutisilla useaan otteeseen vuoden aikana. Pidimme yhteyttä jäseniimme parhaamme mukaan. Tulevaisuudessa meidän olisi pyrittävä aktiivisesti rekrytoimaan uusia ja aktiivisia jäseniä. Ja pitää heihin jatkuvasti yhteyttä.

Yhdistyksen päätavoite on säteilyvapaa koulu. Keskustelu matkapuhelinten riskeistä ja haittavaikutuksista kouluissa on nyt enemmän kuin koskaan esillä kaikkialla ja kaikissa maissa. Yhdistyksemme tehtävänä on pysyä mukana tässä keskustelussa ja korostaa samalla, että matkapuhelinten korkea säteily määrä on valtava ongelma kouluissa ja muualla. Puhumattakaan esimerkiksi koulujen omien langattomien verkkojen aiheuttamasta säteilystä. Ruutuajasta ja koulujen matkapuhelinkielloista on kirjoitettu tänä vuonna jokaisessa sanomalehdessä. Mutta matkapuhelinsäteilyn ja terveyden välisestä yhteydestä ei vielä kukaan uskalleta puhua. Puhutaan vain sellaisista asioista kuin lasten ja nuorten ”ahdistuneisuus”. Sama jatkuu aina: ei puhuta siitä, että säteily voi olla merkittävä syy kaikkeen tähän. Kouluissa ja muualla on jo voimassa ja tulossa tiukempaa lainsäädäntöä ruutuajasta useissa maissa, ei vain Suomessa.

Olemme kirjoittaneet Suomen opetusministeri Anders Adlercreutzille muistuttaaksemme häntä ottamaan säteilyn huomioon, kun hän tekee päätöksiä kännyköistä kouluissa. Älypuhelimet, koulujen langattomat verkot jne. voivat lähettää signaaleja joka sekunti, vaikka niitä ei käytettäisikään. Kirjoitimme omista viimeaikaisista havainnoistamme älylaitteiden käytöstä peruskouluissa ja liitimme mukaan [kirjeen opetusministerille](#) matkapuhelimien kieltämisestä ja säteilyriskeistä. Kirjeen ovat kirjoittaneet vuoden 2023 lopulla Suomen Säteilyturvakeskuksen entinen puheenjohtaja Rainer Nyberg ja Lennart Hardell. Lennart Hardell on tutkija ja syöpälääkäri, entinen professori ja syöpäkonsultti Örebron yliopistollisessa sairaalassa. Olemme tiedottaneet koulutustilaisuuksista sähköpostitse kouluille, laitoksille ja yhdistyksille sekä vinkanneet [videostamme](#), joka osoittaa, että älypuhelimet voivat säteillä jatkuvasti.

Juuri ennen vuodenvaihdetta 2024/2025 [Suomen hallitus](#) hyväksyi lakiesityksen matkapuhelinten käytön rajoittamisesta kouluissa. Esityksen mukaan puhelimet ja muut mobiililaitteet kielletäisiin oppitunneilla, ellei opettaja anna lupaa niiden käyttöön opetustarkoituksiin. Lakiehdotus tulisi voimaan elokuun 2025 alussa, ja se velvoittaisi kouluja määrittelemään työjärjestyksissään, voiko ja miten matkapuhelimia käyttää välitunneilla ja miten niitä tulisi säilyttää koulupäivän aikana. Tätä kirjoitettaessa [eduskunnan](#) perustuslakivaliokunta on vastikään (12.3.25) käsitellyt asiaa ja päättänyt, että matkapuhelimen käyttö kouluissa **ei ole** oppilaiden perustuslaillinen oikeus. Näin ollen matkapuhelimen käyttö kouluissa voidaan vapaasti kieltää ja rajoittaa. Näin vahvistetaan ja parannetaan oppilaiden keskittymistä opetukseen ja vahvistetaan oikeutta turvalliseen oppimisympäristöön. Lisäys 30.4.25: [Eduskunta](#) hyväksyi rajoitukset mobiililaitteiden käyttöön koulussa. [Kansallinen aivoterveysohjelma](#) suosittelee kännykätöntä koulupäivää.

Pidämme myönteisenä [Opetushallituksen](#) suositusta siitä, että koulut ja oppilaitokset rajoittavat matkapuhelimen käyttöä myös välituntien aikana, myös yläkouluissa. [Kuopion](#) kaupunki on ottanut peruskouluissa käyttöön säännön, jonka mukaan matkapuhelimet on pidettävä koululaukussa koko koulupäivän ajan, myös välituntien aikana. Muualla joissakin kouluissa matkapuhelimet kerätään pois ennen jokaista oppituntia. [Aivoliitto ry](#) on lanseerannut kaksitoista näyttöön perustuvaa suositusta lasten ja nuorten älypuhelimien käyttöön, joissa korostetaan muun muassa sitä, että mennään nukkumaan ilman kännyköitä ja kun ollaan yhdessä, ollaan ilman puhelimia. [Ruotsin kansanterveysvirasto](#) on antanut syksyllä 2024 suosituksia ruutu-aikaa varten. Nyrkkisääntönä on esimerkiksi, että 13-18-vuotiaiden lasten ruutu-aika saisi olla enintään 2-3 tuntia päivässä. Isossa-Britanniassa perustettiin vuoden 2024 alussa Smartphone Free Childhood -järjestö.

Ympäri Eurooppaa monet vanhemmat ovat innostuneet asiasta. Esimerkiksi Ruotsissa perustettiin kesäkuussa järjestö smartphonefriarandom.se. Kaksi neljästä tavoitteesta, joiden laatimiseen he pyrkivät, ovat kännykätön koulu ja älypuhelisten kieltäminen ennen 14 vuoden ikää.

YHDISTYKSEN TOIMINTA VUODEN 2024 AIKANA

Olemme julkaisseet uutisia

Lennart Hardell ja Mona Nilsson ovat julkaisseet ensimmäisen tutkimuksen 5G:n vaikutuksesta ihmisten terveyteen. Suomenkielisen käännöksen jakaminen Facebookissa johti moniin katseluihin, jakoihin ja siihen, että uudet ihmiset löysivät sust.fi-sivustomme. Osa päätti liittyä jäseneksi ja monet tilasivat uutissähköpostimme. Uutisemme kuitenkin ilmoitettiin Facebookissa ”[vääräksi tiedoksi](#)”, mutta se on edelleen siellä.

Heinäkuun 11. päivä järjestettiin Saarijärven Kivikylällä [Digi-detox-luento](#) yhteistyössä yhdistyksemme kanssa. ”Mobiiliteknologia, sen vaikutukset luontoon ja terveyteen”. Luennoitsijana toimi Mikko Ahonen.

Elokuussa yhdistys ja Martina Lampero päätyivät Österbottens Tidningin, Vasabladetin ja sanomalehti Syd-Österbottenin arvostelun kohteiksi. Syynä oli se, että Pedersöre Medborgarinstitut oli hyväksynyt Martina Lamperon pitämään kurssi-illan matkapuhelinten terveysvaikutuksista. Kurssikuvauksessa teemana oli lähinnä ruutuaika, mutta myös mahdollisuus mitata omia kännyköitä nähdäkseen onko ei-toivottuja lähettimiä päällä. Österbottens Tidning syytti Pedersöre Medborgarinstitutia disinformaatiosta, ja kurssi lopulta peruttiin. Yhdistys ja säteilykysymys saivat paljon julkisuutta. Olemme siitä kiitollisia. Alla olevasta julkaistujen artikkeleiden luettelosta löydät Lamperon kaksi asiaa koskevaa kirjettä sanomalehdille.

- [Uudet sähköherkkyysoireeni](#) - Christian Blomin tarina
- [Eläimiä ja säteilyä koskeva vetoamus YK:lle](#) - Käännös englanninkielisestä vetoamuksesta.
- [Maailman ensimmäinen tutkimus 5G:n terveysvaikutuksista](#) - Ruotsalainen tutkimusryhmä tutkii asiaa
- [Ensimmäinen älypuhelimeni](#) - Tuuli Sivusaaren tarina sähköherkkyydestään
- [Matkapuhelinten terveysvaikutukset - kurssi poistettu](#) - Martina Lamperon kirjoitus sanomalehdille
- [Eri näkökulmat säteilyyn on syytä säilyttää](#) (jatkoa peruuntuneelle kurssille)
- [Langattomat kuulokkeet lyhentävät elämää](#) - sanoo lääkäri David Erb
- [3G-verkot peruttiin - mitä tapahtui säteilylle](#) - Teksti: Christian Blom
- [Mikko Ahosen vinkit vuoden 2024 loppuun](#), jolloin 3G-verkot sulkeutuvat ja 4G-pohjaisia yhteyksiä on käytettävä

Olemme hakeneet avustuksia

Syksyllä 2024 haimme Koneen Säätiöltä avustusta 2-vuotiseen hankkeeseen. Teema: Säteilemättömät koulut - Tietoa ja valistusta mobiiliteknologian terveellisemmästä käytöstä. Valitettavasti hakemuksemme hylättiin.

Kirjanpito ja talous

Vuoden aikana olemme luopuneet asteittain kalliiden kirjanpitopalveluiden käytöstä. Marita Niemelä ja Martina Lampero ovat hoitaneet vuoden 2024 kirjanpidon ja tilinpäätöksen maksutta ilmaisella kirjanpito-ohjelmalla. Näin olemme säästäneet paljon rahaa. Kirjanpitotoimiston palkkaaminen oli aiemmin yksi järjestön suurimmista kuluista.

Esitteet

Osalla ylijäämärahoista aiomme antaa yrityksen painattaa esitteitä, jotta kuka tahansa halukas voi jakaa niitä kotikaupungissaan. Olemme tehneet hintavertailuja vuonna 2024. Esitteitä voi myös painattaa itse. [SuST/FiSS-esite](#) jakelua varten on saatavana myös A4-kokoisena [kolmiosaisena](#) tulostettavaksi ja taitettavaksi. (2 sivua)

HALLITUS

Ensimmäisen vuosipuoliskon ajan hallitukseen kuului puheenjohtaja, insinööri Martina Lampero (Pedersöre). Muut hallituksen jäsenet olivat YH-lehtori Christian Blom (Helsinki) ja freelance-kääntäjä Ilona Meriluoto-Sparby (Pedersöre). Varajäsenet: eläkkeellä oleva sihteeri Bo Bäckström (Närpiö) ja sairaanhoitaja Sissi Uunila (Ahvenanmaa).

Rainer Nyberg ilmoitti eroavansa terveydellisistä syistä 11.2.2024. Hän on toiminut yhdistyksen puheenjohtajana ja tukihenkilönä yhdistyksen perustamisesta toukokuusta 2021 alkaen vuosikokoukseen lokakuussa 2023 saakka. Olemme hänelle ikuisesti kiitollisia hänen innokkaasta kirjoittelustaan langattoman teknologian terveystarpeista. Hän on ollut yhdistykselle tärkeä henkilö ja innoittaja. Toivotamme hänelle kaikkea hyvää!

Yhdistyksen uusi hallitusjäsen Sven-Olof ”Olle” Ohlsson, eläkkeellä oleva mehiläishoitaja Uusikaarlepyystä, on ollut puhelimitse yhteydessä useisiin meistä muista jäsenistä. Hän löysi yhdistyksemme Pietarsaareissa sijaitsevassa luontaistuotekaupassa olleen [esitteen](#) ansiosta. Ollen sydämen rytmi korjaantui kun hän vähensi säteilyn määrää kotonaan. 1) Talon sähkömittari siirrettiin ulkorakennukseen, 2) tietokoneen bluetooth-hiiri muutettiin langalliseksi, 3) televisio, läppäri, matkapuhelin ja tabletti yhdistettiin nettiin kaapelein wifi:n sijaan. Olle hankki sähkörasioihin ”[likaista sähköä](#)” vähentävät suodattimet (”likainen” sähkö ilmenee jännitepiikkeinä, jotka johtuvat verkon muiden laitteiden häiriöistä).

Martina Lampero on jatkanut eri tehtävissä, joita hän on ottanut hoitaakseen: taloudenhoitaja, rahastonhoitaja ja sihteeri. Tämä on tapahtunut täysin vapaaehtois pohjalta.

Vuosikokous

Vuosikokous pidettiin 7. kesäkuuta 2024. Videokokoukseen osallistui kahdeksan yhdistyksen jäsentä. Yksi henkilö menetti kokouslinkin eikä pystynyt osallistumaan. Tämä häiriö on estettävä seuraavalla kerralla. Puheenjohtajaksi ja sihteeriksi valittiin Martina Lampero, muiksi hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Christian Blom, Ilona Meriluoto-Sparby ja uutena Sven-Olof Ohlsson, eläkkeellä oleva mehiläishoitaja. Varajäsenet FT Mikko Ahonen (Tampere) ja Bo Bäckström.

Rahastonhoitajaksi hyväksyttiin Marita Niemelä (Vaasa) yhdessä entisen rahastonhoitajan Martina Lamperon kanssa. Ilona Meriluoto-Sparby voi tarvittaessa toimia myös kuittien hyväksyjänä. Johanna Dahlbacka (Kruunupyy) valittiin uudelleen toiminnantarkastajaksi. Hänen varajäsenekseen valittiin uudelleen Mika Dahlbacka.

Ottaisimme mielellämme lisää väkeä hallitukseen! Pidämme vain muutaman hallituksen kokouksen vuodessa videoneuvottelun välityksellä, joten se vie hyvin vähän aikaa. Hallituksen kokoukset pidetään pääasiassa ruotsiksi. Ilmoita kiinnostuksesi osoitteessa posti@sust.fi

Hallituksen kokous ja yhteydenpito

Hallituksen kokous pidettiin etänä 19.3.2024. Se oli vuoden ainoa hallituksen kokous. Hallituksen jäsenet ovat olleet jatkuvasti yhteydessä toisiinsa sähköpostitse ja puhelimitse koko vuoden ajan. Kolme lähimpänä toisiaan asuvaa hallituksen jäsentä ovat tavanneet vuoden aikana muutaman kerran, pääasiassa Ollen kotona.

Seuraavat henkilöt ovat toimineet vuoden aikana toimihenkilöinä:

- Verkkosivut, sosiaalinen media, sähköposti, jäsenrekisteri: Martina Lampero.
- Käännökset: Marita Niemelä, Mikko Ahonen, Rauli Mäkelä, Ilona Meriluoto-Sparby ja Martina Lampero.
- Kirjanpito: Marita Niemelä ja Martina Lampero.
- Yhdistykselle sähköpostitse lähetettyihin kysymyksiin on vastannut Martina Lampero, joka on pyytänyt Mikko Ahosta tai Christian Blomia vastaamaan tarvittaessa. Suurin osa kysymyksistä on koskenut ihmisiä, jotka ovat sairastuneet sähköherkkyyteen ja kääntyneet yhdistyksen puoleen saadakseen henkilökohtaista tukea ja apua.
- FT Mikko Ahonen on antanut teknistä tukea.
- Lääkärijäseniä hallituksen ulkopuolella ovat Rauli Mäkelä ja Sylvi Silvennoinen-Kassinen (Oulu).

Jäsenkokoukset

Valitettavasti emme järjestäneet jäsenkokouksia videoneuvottelun välityksellä vuonna 2024. Laitoimme kiinnostuksenilmaisupyynnön jäsensähköpostiin. Vuonna 2024 siihen ei tullut yhtään vastausta. Vuonna 2023 meillä oli muutamia jäseniä, jotka halusivat videokokouksen, joten varasimme kiinnostuneille sopivan päivän. Se oli todella onnistunut - mielenkiintoista kuulla muiden ihmisten kokemuksia säteilyn kielteisistä terveysvaikutuksista!

Jäsensähköposti

Lähetimme vuoden aikana yhden jäsensähköpostin. Jäsensähköposti sisälsi vuosikokouskutsun ja viimeisimmät uutisemme. Kääntäjien ja muiden resurssien puutteen vuoksi jäsensähköpostia ei lähetetty enempää. Utiskirjettä ei lähetetty 2024 resurssipulan vuoksi ja koska olemme irtisanoneet sopimuksen edellisen utiskirjepalvelumme kanssa säästääkseen rahaa. Jäsensähköpostit ja utiskirjeet lähetetään nyt yhdistyksen tavallisen sähköpostin kautta. Tunnissa voi lähettää enintään 20 sähköpostia. (Jotta jäsenten sähköpostiosoitteita ei jaeta muille jäsenille/tilaajille ilman lupaa, sähköpostiosoitteet laitetaan ”piilokopio”-kenttään).

Kun julkaisemme uusia viestejä/uutisia verkkosivuillamme, jaamme uutiset yleensä yhdistyksen jäsenille tarkoitettussa keskusteluryhmässä sekä yhdistyksen julkisella Facebook-sivulla ja joskus Instagramissa. Facebookissa jaamme uutisiamme myös sopivissa Facebook-ryhmissä. Tietenkin uudet postauksemme tulee lähettää myös suoraan jäseniimme sähköpostiosoitteisiin. Haasteena on ollut se, että koska käytimme aiemmin uutissähköpostiohjelmia, tällaisten palveluiden sääntönä on, että kaikkien henkilöiden, joille lähetät uutissähköpostia, on ensin annettava siihen suostumuksensa.

[Jäsenlomakkeessamme](#) (uusitaan maaliskuussa 2023) on seuraavat vaihtoehdot:

- Haluan liittyä jäseneksi.
- Haluan saada yhdistyksen jäsenkirjeitä liittymällä postituslistalle.
- Haluan saada säteilyturvallisuuteen liittyviä ilmaisia uutiskirjeitä liittymällä yhdistyksen postituslistalle.

- Jäsenenä haluan osallistua yhdistyksen pikaviestin-/sähköpostiryhmään tai videotapaamisiin. (9 on valinnut tämän)

On tullut liian monimutkaiseksi pitää ajan tasalla olevaa sähköpostirekisteriä näitä eri pyyntöjä varten. Jatkossa voimme siis tehdä niin, että oletamme kaikkien jäsenten haluavan tietoa sähköpostitse uutisistamme. Aiemmin olemme lähettäneet jäsenillemme sähköpostiviestejä 1-2 kertaa vuodessa, joissa on ollut yhteenveto uusimmista uutisistamme ja päivämäärätietoja videokokouksistamme ja luennoistamme.

Uusi vaihtoehto:

- Haluan liittyä jäseneksi JA liittyä yhdistyksen postituslistalle, jotta saan jäsensähköpostia/uutissähköpostia (max. 1 kerran kuukaudessa).

Emme ole luoneet yhdistykselle laajempaa sähköpostiryhmää, koska emme ole saaneet jäseniltä paljon pyyntöjä sen suhteen. Se vaatisi esim. kaksikielisen aktiivisen moderaattorin pitämään järjestystä yllä.

Talous kirjanpidon mukaan

	2024	2023	2022	2021
Menot	- 1084 €	- 1040 €	- 8030 €	- 4223 €
Tulot				
Varsinaiset jäsenet	645 €	910 €	965 €	780 €
Luennot	200 €	165 €		
Varainhankinta:				
Lahjoitukset ja tukijäsenet	1027 €	915 €	7065 €	2515 €
	2020 €	1990 €	8030 €	3295 €

Jäsenmaksut

Vuonna 2024: Tavallinen jäsen 25-35 €/vuosi. Kannatusjäsen vähintään 10 €/vuosi.

Jäsenmaksujen kerääminen entisiltä jäseniltä on haasteellista. Sähköpostiviestit hukkuvat digitaaliseen virtaan ja unohtuvat. Jatkaminen on tietenkin vapaaehtoista. Vuonna 2024 ei lähetetty yhtään muistutusta, mikä on yksi syy maksavien jäsenten määrän laskuun.

Jäsenmäärien kehitys

	2024	2023	2022 +	2021
Varsinaiset jäsenet	22	32	29	17
Tukijäsenet	6	12		3
Totalt	28	44	49	

(Aloitusvuosi 2021 lasketaan vuoden 2022 jäsenistöön.)

Vuonna 2024: suomenkielisiä 23 , ruotsinkielisiä 7

Vuonna 2023: suomenkielisiä 29 st, ruotsinkielisiä 15

YHDISTYKSEN VERKKOSIVUT sust.fi

Vierailijoiden määrä verkkosivustolla (samasta osoitteesta vierailut huomioitu vain yhden kerran).

2024	2023	2022	2021
4785 st	25 483 st	16 592 st	52 st

Yksi mahdollinen syy verkkosivujen kävijämäärän suureen laskuun vuonna 2024 voi olla se, että olimme ahkerampia markkinoijia Facebookissa vuonna 2023 ja jaoimme uutisemme useissa eri julkisissa Facebook-ryhmissä, joihin aiheemme mielestämme sopi.

SOSIALISESSA MEDIASSA

Seuraajien määrä 17.2.2025 vs. 20.3.2024 (muutos ilmoitettu suluissa)

- Chat-ryhmä, (vuosimaksu vaaditaan): 21 (-1)
- Facebook: 553 (+ 56)
- Instagram: 102 (-1)
- Twitter/X: 14 (Emme ole postanneet sinne myöskään vuonna 2024.)
- Youtube: 83 (+ 6)
- Youtube: 1517 (+258) katselukertaa videolle ”Tampere 5G osa 1/4”.
- Youtube: 138 katselukertaa videolle ”Älypuhelimet koulussa”
- Youtube: 132 katselukertaa videolle ”Älykännykät kouluissa”
- Uutissähköpostin tilaajia jäsenten lisäksi: n. 30 (+4) ruotsinkielistä ja n. 145 (+95) suomenkielistä.

Lopuksi

Organisaatiomme toiminta on jatkunut suunnilleen samalla tasolla kuin edellisinä vuosina. Emme ole pystyneet käynnistämään mitään merkittäviä hankkeita tai toimintoja varojen puutteen vuoksi. Emme ole myöskään pystyneet tekemään aktiivista yhteistyötä muiden vastaavien järjestöjen kanssa Suomessa tai ulkomailla. Seuraamme kuitenkin aktiivisesti Ruotsin sisarjärjestöjämme (Vågbrytaren, Strålskyddsstiftelsen, Elöverkänsligas Riksförbund) ja niiden toimintaa, ja olemme olleet tiiviissä yhteydessä Sähköherkät ry:n kanssa Suomessa, kiitos Christian Blomin, joka oli syksyyn 2024 asti hallituksen jäsenen Sähköherkät ry:ssä.

Nyt kaipaamme aktiivisia jäseniä hallitukseemme ja uusia jäseniä itse yhdistykseen. Radiotaajuussäteily ei ole Suomessa suinkaan vähentynyt, päinvastoin, vahvaa 5G-verkkoa laajennetaan Suomessa jatkuvasti ja yleinen yhteiskunnan digitalisoituminen johtaa myös siihen, että kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla otetaan käyttöön pääasiassa langattomia ratkaisuja. Kaikki puhelin- ja internetoperaattorit lähtevät markkinoinnissaan, teknisissä ratkaisuissaan ja myynnissään siitä, että kaikki ratkaisut tulevat olemaan langattomia.

Myöskään terveysalalla ei ole ymmärretty sähköherkkyyttä lainkaan. Päinvastoin, se vähäinen ymmärrys, joka oli olemassa 2000-luvun alussa, on nyt enemmän tai vähemmän kadonnut. Toivomme, että kiivas keskustelu ruutuajan ja älypuhelimien käytön rajoittamisesta kouluissa ja muualla johtaa myös säteilyn terveysvaikutusten ymmärtämiseen.

21.3.2025

Martina Lampero

Christian Blom

Ilona Meriluoto-Sparby

Sven-Olof Ohlsson